

Lige til grænsen

Fugleværnsfondens nye reservat – Bremsbøl Sø.

Nu er der ekstra god grund til en lille afstikker på indkøbsturen til Sønderløgum lige syd for grænsen nær Tønder. Nu kan man nemlig besøge Fugleværnsfondens nyeste reservat, Bremsbøl Sø. Vi kender hovedvejen til grænsebutikkene: rundkørslen lige øst for Tønder – retning sydpå – forbi afkørslen til Sæd og til Ubjerg – og kort før grænseovergangen ved Sæd står et vejskilt, der viser til højre – mod vest. Bremsbøl står der. Kør ned ad Bremsbølvej til du kommer til Bremsbøl Sø. Den gemmer sig bag det nye ådige. Et par skridt op på diget og du har et herligt udsyn over denne lille nye naturperle. Du bliver sikkert fristet til en gåtur hen ad diget.

Bremsbøl Sø – klimatilpasning.

Den nye sø er et resultat af behovet for klimatilpasning. Vi ved, at der i fremtiden kommer større mængder nedbør og den falder i mere heftige regnvejr. Regnvandet skal ledes væk. Det havner i vores åsystemer, hvor hele Vidåsystemet jo afvander store dele af grænselandet. Grænsevandløbet, Sønderåen, er en del af dette.

Bremsbøl-projektet er gennemført som et fælles dansk-tysk projekt, der også er støttet af EU's InterReg-midler. I projektet har man for at skabe mere plads til vandmængderne flyttet det ene ådige langs Sønderåen længere mod nord. Herved får åen mulighed for at brede sig ud og blive til en fladvandet sø med fugtige enge. I samme åndedrag er der etableret en lille ø til ynglefuglene, som så forhåbentlig undgår, at æg og unger ender som mad for Mikkell. Det er dette område på ca. 15 ha, som Fugleværnsfonden nu har overtaget takket være en generøs donation fra DOF-Travel. Uden denne støtte, som ret beset stammer fra rejseglade fuglevenner, ville vi ikke have været i stand til at sikre fondens reservat nr 21. Vi i Fugleværnsfonden vil sige tusinde tak til alle DOF-ere, der i dobbelt forstand har rejst penge til reservatet.

Fugle for fremtiden

Kombinationen af sø, afgræssede enge og en yngleø er velkendt. Det giver gode muligheder for vandfuglene. Allerede kort efter at søen blev etableret i efteråret 2012 dukkede de første ænder, gæs og vadefugle op. Med de ganske få besøg, der har været ved Bremsbøl Sø i løbet af de seneste måneder, er der allerede dokumentation for at det bliver en fin lokalitet. Et udtræk fra DOFbasen viser,

- at de første knap 50 arter er registreret
- at der i selve søen har opholdt sig mere end 500 individer af ænder (Gråand, Krikand, Pibeand, Knarand)
- at arealerne i det nærmeste nabolag regelmæssigt har huset flokke af bramgæs og blisgæs på op til 3000 individer tilsammen
- at en del rovfugle og småfugle kan ses i området.

Nu bliver det spændende at følge den kommende tid med forår og sommer. Her får vi et fingerpeg om, hvilke arter, vi kan forvente vil yngle i Bremsbøl Sø. Der kommer helt sikkert nogle ænder, blishøns og lidt vadefugle. Måske bliver ynglefuglefaunaen krydret med lappedykker, rørhøg, vandrikse m.v. Vi vil blive meget glade, hvis den nye sø kan tiltrække Sortterne, rørvagtel og andre specialiteter. Et par blåhalse og et par græshoppesangere vil heller ikke være af vejen.

Vi har lavet et estimat over både ynglefugle og træk/rastfugle. Erfaringer fra andre nye vådområder viser, at vi skal lade gå et par år inden vi kan foretage en ordentlig evaluering af området værdi. Nu vil vi følge udviklingen gennem de næste par år. Hvis succesen skal blive fuldbåret, vil have registreret:

- a) 20-25 ynglende arter, herunder gråand, skeand, rørhøg, vandrikse, vibe, dobbeltbekkasin, blåhals m.fl.
- b) mere end 50 arter af rastende fugle med dagsmax på 500-800 individer i selve søen og dagsmax på 2000-3000 individer på de nærmeste naboarealer (stæreflokke er ikke med i dette estimat). Arterne omfatter lappedykkere, hejrer, svaner, gæs, ænder, vadefugle, måger/terner.

Bremsbøl Sø står ikke alene.

Marsken er rig på skønne fugle- og naturområder. Vestpå starter vi med vaderne og Margrethekog med Saltvandsøen. Bag digerne har vi de ydre koge, Rudbøl Sø og Magisterkogen. Inden for de sidste par år er den nye Nørresø – en virkelig succes – kommet til. Lige syd for Nørresø har vi Ubjerg Kog og langs med selve den dansk-tyske grænse ligger Hasberg Sø – et af marskens hotspots for vandfugle. Også på tysk side er der ved Hasberg Sø etableret et nyt vådområde, og faktisk i umiddelbar tilknytning til Hasberg Sø og Sønderåen har vi så nyeste skud på stammen, nemlig Bremsbøl Sø.

I Fugleværnsfonden har vi en beslutning om at vi kun vil eje jord og naturarealer i Danmark. Vi opererer ikke i udlandet. Til gengæld går vi lige til grænsen – i bogstavelig forstand. Vi skal kun krydse Sønderåen for at komme til Tyskland.

Vel mødt ved Bremsbøl.

Endnu er der ikke lavet publikumsfaciliteter ved Bremsbøl Sø. Vi forventer at vi stille og roligt for etableret p-plads, skiltning m.v. Det vil også være naturligt at få gjort opmærksom på sammenhængen mellem Bremsbøl Sø og stisystemet lige vest for Tønder-Niebull-banen. Dette stisystem leder publikum gennem den sydlige del af Ubjerg Kog og forbi Hasberg Sø.

Vi tror og håber at man vil få gode oplevelser ved Bremsbøl og at alle, der besøger området vil være med til at udbygge det gode forhold til vores naboer.

Vi er i Fugleværnsfonden meget glade for at vi på den måde kan være en del af det samlede naturbillede i hele marsklands-kabet. Vi vil sørge for at passe rigtig godt på det nye reservat. Det kræver bl.a. et godt naboskab, og vi har fra starten af følt os velkomne blandt de andre lodsejere ved Bremsbøl, ligesom vi har et fint samarbejde med lokale myndigheder, primært Tønder kommunes naturforvaltning.

Tag godt imod Bremsbøl Sø og pas godt på fuglene og naturen i området.

Martin Iversen
Formand for FVF.